11. SINIF | COĞRAFYA
SORU BANKASI

Sevgili Öğrenciler

Öğretici testler ile beraber "Yeni Nesil Testler, Ünite Sonu Değerlendirme Testleri ve Zengin Görsel İçeriği" ile öğrenimi destekleyen; başarıyı isteyen herkesin yanında olması gereken bu ürünü daha yakından tanımak için bu sayfayı incelemeden geçmeyiniz.

HÜCRELENMİŞ ADIM TESTLERİ

Öğrenimi kolaylaştırmak için konular adımlara bölündü.

YENİ NESİL TESTLER

Öğrenme, kavrama seviyesini ölçen ve analiz, sentez düzeyini ölçen **"Yeni Nesil Sorular"**dan oluşan farklı düzeylerde testler hazırlandı.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTLERİ

Ünite sonlarında gerçek sınav deneyimi sunan Ünite Değerlendirme Testleri yerleştirildi.

QR KOD

Kitabımızdaki tüm sorularımızın video çözümlerine kapaktaki QR Kod ile kolayca ulaşılabilir.

VİDEO ÇÖZÜM

Kitabımızdaki tüm soruların video çözümleri, alanında uzman öğretmenlerce oluşturduğumuz ekibimize yaptırıldı.

ÖRNEKTİR

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE
DOĞAL SİSTEMLER

ADIM 01 Biyoçeşitlilik 4
ADIM 02 Ekosistem, Enerji ve Madde Döngüsü 12
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ 20

2. ÜNİTE
BEŞERİ SİSTEMLER

ADIM 03 Ülkelerin Nüfus Politikaları 24
ADIM 04 Türkiye'de Nüfus Politikaları ve Etkileri 30
ADIM 05 Şehirlerin Fonksiyonları, Değişimi ve Etki Alanları 34
ADIM 06 Türkiye'de Yerleşmeler 40
ADIM 07 Üretim, Dağıtım ve Tüketimi Etkileyen Faktörler 46
ADIM 08 Doğal Kaynaklar ve Ekonomi 50
ADIM 09 Türkiye'nin Ekonomi Politikaları 56
ADIM 10 Türkiye Ekonomisinin Sektörel Dağılımı 60
ADIM 11 Türkiye'de Tarım ve Hayvancılık 64
ADIM 12 Türkiye'de Madenler ve Enerji Kaynakları 82
ADIM 13 Türkiye'de Sanayi 92
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ 100

ÖRNEKTİR

İÇİNDEKİLER

3. ÜNİTE
BÖLGELER VE ÜLKELER

ADIM 14 İlk Kültür Merkezleri 114
ADIM 15 Kültür Bölgelerinin Oluşumu ve Dağılışı 118
ADIM 16 Anadolu'nun Kültürel Özellikleri 122
ADIM 17 Küresel Ticaret 126
ADIM 18 Uluslararası Turizm 130
ADIM 19 Sanayileşme: Almanya 134
ADIM 20 Tarım-Ekonomi İlişkisi: Fransa ve Somali 138
ADIM 21 Uluslararası Örgütler 142
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ 146

4. ÜNİTE
ÇEVRE VE TOPLUM

ADIM 22 Küresel Çevre Sorunları ve Çevresel Etkileri 154
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ 164

CEVAP ANAHTARI 166

ÖRNEKTİR

1.

Türkiye'den yola çıkan araştırma grubu bazı biyomlarda yer alan bitki ve hayvan türlerini araştırmak üzere haritada numaralandırılan yerlere gitmiştir. Gruplardan biri gittiği yerdeki bitki ve hayvan türlerinin çok çeşitli olduğunu ve Dünya'nın en zengin biyoçeşitliliğine sahip olduğunu söylemiştir.

Buna göre, bu grup, haritada numaralandırılan yerlerden hangisine gitmiş olabilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2.

I. Hollanda'da biyoçeşitlilik ülke içinde çok fazla değişiklik göstermezken; Türkiye'de biyoçeşitlilik Hollanda'dan daha fazladır ve kısa mesafelerde daha çok değişir.

II. Orta Amerika'da biyoçeşitlilik Kuzey Amerika'ya göre daha fazladır.

III. Etrafı okyanuslarla çevrili adalarda başka hiçbir yerde görülmeyen canlı türleri bulunur.

Yukarıdaki verilen örneklerin oluşma nedenleri canlıların dağılışını etkileyen "enlem, yer şekilleri, kara ve denizlerin dağılışı" **faktörleriyle eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?**

	Enlem	Yer şekilleri	Kara ve denizlerin dağılışı
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	III	I	II
D)	II	III	I
E)	I	III	II

3. Biyoçeşitliliği etkileyen faktörlerden biri denize göre konumdur. Buna göre, dağların denize dönük olan taraflarında sıcaklık ve yağışın fazlalığı biyoçeşitliliğin artmasını sağlar.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan dağlardan hangisinin kuzey yamaçlarında benzer nedenden dolayı biyoçeşitliliğin fazla olması beklenir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Habitat; bir canlı türünün doğal olarak yaşayıp çoğaldığı ortamdır.

Buna göre, Dünya haritasında numaralandırılan alanlarda yaşayabilecek hayvan türüyle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) I → Kutup ayısı
B) II → Kanguru
C) III → Deve
D) IV → Ren geyiği
E) V → Zürafa

ÖRNEKTİR

5. Doğal bitki örtüsü, insanlık tarihi boyunca ve özellikle günümüzde insan eliyle önemli değişimlere uğramıştır. İnsanların bitki örtüsü üzerinde gerçekleştirdiği etkiler antropojen etmenler adı altında toplanır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bitki örtüsü üzerinde etkili olan antropojen etmenler arasında yer almaz?

A) Orman yangınları sonucu bitkilerin azalması
B) Ağaç kesimi ile ormanların tahribi
C) Makineleşmenin artması ile ormanların tahrip edilip tarım alanı kazanılması
D) Kentleşmenin artması ile çayır ve meraların yerleşim alanı olması
E) Buzul Çağı'nın yaşanması ile bitkilerin yok olması

6. **Ekosistemde canlı türünün fazla olduğu bir yer ile ilgili olarak;**

I. Denize uzaktır.
II. Sıcaklık ve yağış fazladır.
III. Besin kaynakları zengindir.
IV. Dağların yüksek kısımlarıdır.

bilgilerinden hangilerine ulaşılamaz?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Benzer iklim özellikleri görülen alanlarda benzer bitki ve hayvan türleri yani benzer biyomlar vardır.

Buna göre, Dünya haritasında numaralandırılan alanlardan hangilerinde yer alan biyomların birbirine daha çok benzemesi beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8.

BİYOÇEŞİTLİLİĞİ ETKİLEYEN ETMENLER

Fiziki Etmenler	Biyolojik Etmenler	Paleocoğrafya
I. İklim II. Yer şekilleri III. İklim değişiklikleri	IV. İnsan	V. Kara ve dezinlerin dağılışı

Biyoçeşitliliği etkileyen faktörleri gösteren yukarıdaki tabloda kaç numaralı özellikler yanlış verilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

9. "Biyolojik çeşitliliği tehdit eden en önemli faktörler beşeri kaynaklıdır. Buna göre, son yüzyılda beşeri nedenlerden dolayı oluşan tür kayıpları, geçmişe göre yüzlerce kat daha fazladır." **diyen bir coğrafya öğretmeni, görüşünü desteklemek için aşağıdakilerden hangisini örnek gösteremez?**

A) Aşırı ve bilinçsiz avlanmayı
B) Kentleşmenin artmasını
C) Ozon tabakasının seyrelmesini
D) Sanayileşmeyi
E) Volkanik faaliyetlerin artmasını

10. Bitki ve hayvanların yeryüzüne dağılışında değişik faktörler etkili olmaktadır.

I. Göller Yöresi'nde gariglerin bulunması
II. Arizona ve Atakama çöllerinde kaktüslerin dikenli olması
III. Toros dağlarında yükseldikçe bitki ve hayvan türlerinin değişmesi
IV. İç Anadolu'da anız örtüsünün yakılması

Buna göre, yukarıdakilerden hangilerinin oluşumunda biyolojik faktörlerin etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

ÖRNEKTİR

1. Biyoçeşitliliğin Dünya üzerinde, en fazla olduğu biyom, Tropikal Yağmur Ormanları Biyomudur.

Tropikal Yağmur Ormanları Biyomu'nda biyoçeşitliliğin fazla olmasında,

I. Yüksek sıcaklık ortalamaları,
II. Engebeli arazilerin geniş yer kaplaması,
III. Yıllık yağış miktarının fazla olması,
IV. Sıcak su akıntıları

gibi faktörlerden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

2. Haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

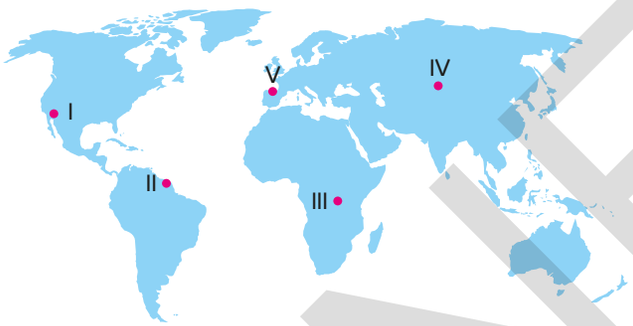

Haritada verilen alanların hangisinde Yaprak Döken Orman Biyom'u görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdakilerden hangisi İğne Yapraklı Ormanlar Biyom'u ile ilgili doğru bir bilgi değildir?**

A) Kışları uzun ve çok soğuk geçer.
B) Yazları kısa ve serin geçer.
C) Muson iklim bölgesinde görülen biyom tipidir.
D) Göknar, ladin, sarıçam gibi iğne yapraklı ağaçlardan oluşan tayga ormanları görülür.
E) Kurt, vizon, vaşak, kunduz, boz ayı gibi canlılar biyomun hayvan türleridir.

4.
- Orta kuşakta 30° - 40° enlemleri arasında, deniz kıyısında görülür.
- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olan Akdeniz ikliminin biyomudur.
- Bitki örtüsü makiler, hayvanları ise çakal, yaban koyunu, yaban keçisi, tavşan gibi canlılardır.

Yukarıda özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çalı biyomu
B) Savan biyomu
C) Tatlı su biyomu
D) Çöl biyomu
E) Tundra biyomu

5. Bir belgesel izleyen Esma, belgeselde aşağıdaki canlıları görmüştür.

Belgeselin çekildiği yer ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlış bir bilgidir?

A) Kutup biyomuna ait bir bölgedir.
B) Yıl boyunca düşük sıcaklıklar görülür.
C) Kuzey ve Güney Yarım Küre'de benzer biyomlar bulunabilir.
D) Bölge buzul örtüsüyle kaplıdır.
E) Buzul örtüsünün eridiği yaz aylarında tayga bitki örtüsü yetişir.

6. Kuzey Yarım Küre'de bulunan biyomların tümü Güney Yarım Küre'de de bulunur. Ancak neredeyse tüm biyomlar Kuzey Yarım Küre'de daha geniş yer kaplar.

Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sıcak su akıntıları
B) Enlem etkisi
C) Yükselti ve engebe
D) Karaların yarım kürelere dağılışı
E) Güneş ışınlarının geliş açısı

ÖRNEKTİR

7. Aşağıda bir iklime ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

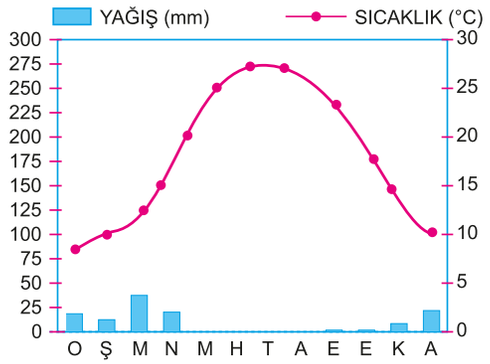

Yukarıdaki iklim grafiğinin ait olduğu biyom ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bitki örtüsü çayırdır.
B) Aslan ve zebra gibi hayvanlar görülür.
C) Sadece Asya kıtasında görülür.
D) Günlük sıcaklık farkı azdır.
E) Kuraklığa dayanıklı bitki örtüsü görülür.

8. "Üstünde çiçek olsun olmasın, eğil bozkır toprağını kokla, mis gibi kokar. Bir avuç toprak al, koynuna koy, günlerce, acı, keskin, baş döndürücü bozkır çiçekleriyle kokarsın. İyicene, çıkmamacasına toprağa sinmiştir koku." (Yer Demir Gök Bakır)

Yaşar Kemal'in yukarıdaki eserinde anlattığı biyom aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ilıman Çayırlar Biyomu
B) Çöl Biyomu
C) Tundra Biyomu
D) Tuzlu Su Biyomları
E) Savan Biyomu

9.

Yukarıdaki haritada gösterilen ok doğrultusunda seyahat eden birinin aşağıdaki canlılardan hangisini doğal ortamında görmesi beklenmez?

A) Kurt B) Yaban keçisi C) Deve
D) Zürafa E) Boz ayı

10. **Aşağıdaki seçeneklerde verilen biyomlardan hangisi Türkiye'de görülür?**

A) Çöl Biyomu
B) Çalı Biyomu
C) Savan Biyomu
D) Kutup Biyomu
E) Yağmur Ormanları Biyomu

11.

Biyom	Bitki örneği	Hayvan örneği
Kutup biyomu	I	Kutup ayısı
Çöl biyomu	Kaktüs	II
Savan biyomu	III	Zebra

Tabloda numaralandırılarak boş bırakılan alanlara aşağıdaki seçeneklerden hangisi gelmelidir?

	I	II	III
A)	Tayga	Deve	Göknar
B)	Tayga	Deve	Savan
C)	Yok	Deve	Savan
D)	Yok	Aslan	Savan
E)	Bozkır	Kurt	Çalı

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar işaretlenmiştir.

Haritada gösterilen alanlarda bulunması beklenen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ilıman Çayırlar Biyomu
B) Çöl Biyomu
C) Tundra Biyomu
D) Dağ Biyomu
E) Tuzlu su Biyomu

ÖRNEKTİR

TEST 03 Biyoçeşitlilik

1 ve 2. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerinden, her yıl doğaya 1 tondan fazla cıva salınıyor. Bu cıvanın %20'si Akdeniz'de deniz suyuna çökeliyor ve balıkların dokularında birikerek besin zincirine karışıyor. Ayrıca önümüzdeki 30 yıllık süreçte, ruhsat alanlarının tamamının işletmeye alınması durumunda Milas'ta 11.200, Yatağan'da 7.250 hektar, toplamda yaklaşık 30.000 futbol sahası büyüklüğünde orman alanı daha tahrip olacak.

Basından

1. Sadece yukarıdaki parçaya göre maden faaliyetleri sonucu bahsedilen alanda,

I. Atmosfer
II. Litosfer
III. Biyosfer
IV. Hidrosfer

gibi doğal ortamlardan hangileri olumsuz etkilenmiştir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III D) I ve IV E) III ve IV

2.

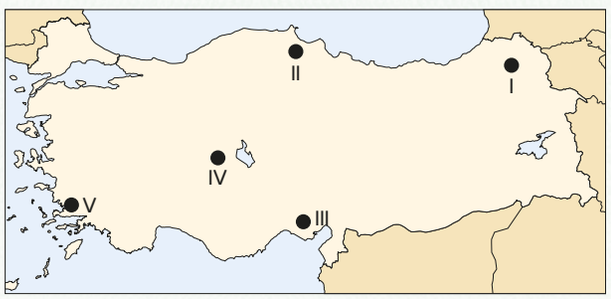

Parçada bahsedilen termik santrallerin kurulu olduğu yer haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

ÖRNEK

3 ve 4. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Tropik ormanlar, 23,5° kuzey ve güney enlemleri arasında bulunan ve zengin bir biyoçeşitliliğe sahip ekosistemlerdir. Bu ormanlar, sıcaklık ile yağışın yüksek ve yıl boyunca neredeyse sabit kaldığı bölgelerde bulunur. Tropik yağmur ormanlarının ılıman yağmur ormanlarından farkı, aldığı yıllık yağış miktarının metrekare başına 1500 milimetreden fazla olmasıdır.

3. **Yukarıda verilen parçaya göre, aşağıdaki seçeneklerdeki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?**

A) Tropik ormanların sınırını her iki yarım kürede dönenceler belirlemiştir.
B) Bu bölgede yağışlar düzenli rejime sahiptir.
C) İki farklı ekosistemde yer alan ormanların yağış farkından bahsedilmiştir.
D) Parçada genel olarak biyoçeşitlilik üzerinde iklim değişikliklerinin etkisinden bahsedilmiştir.
E) Mevsimler arasında belirgin sıcaklık ve yağış farkı bulunmamaktadır.

4. **Parçada bahsedilen alana ait iklim grafiği aşağıdakilerden hangisidir?**

A)

B)
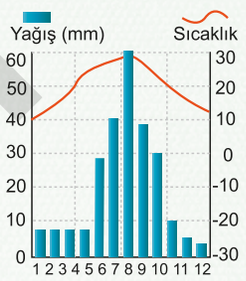

C)
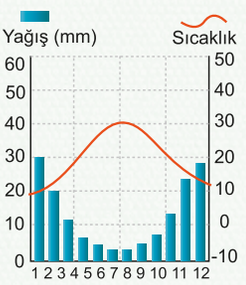

D)
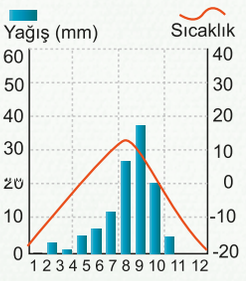

E)
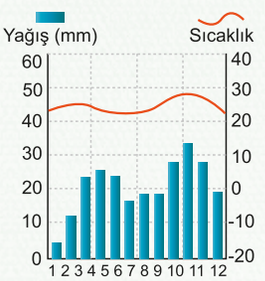

ÖRNEK

TEST 04 Biyoçeşitlilik

1 ve 2. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

O kadar şanslıyız ki bufalo, fil ve gergedanı ilk gün, aslanı ikinci gün leoparı ise üçüncü gün gördük. Geri kalan çoğu canlıyı da kalan günlerde bol bol görüp, yakınına yaklaşabildik. Mesela avlanan bir aslan çok yakınımızdaydı. Rehber "güvendesiniz" dedi ve "sadece ani hareketler yapmayın, dikkat çekici sesler çıkarmayın ve flaşsız fotoğraf çekin" diye bizi uyardı. Belki kırk beş dakika izlemişizdir, canlı canlı belgesel... Harika bir duygu.

Gezi yazısı

1. **Yukarıdaki parçada anlatılan biyom hangisidir?**

A) Savan Biyomu
B) Tundra Biyomu
C) Ilıman Çayırlar Biyomu
D) İğne Yapraklı Orman Biyomu
E) Tropikal Yağmur Ormanları Biyomu

2. **Parçada anlatılan olay aşağıdaki ülkelerden hangisinde yaşanmış olabilir?**

A) Brezilya
B) Rusya
C) Kenya
D) Japonya
E) İran

3. Canlılar yaşayabilmek için toprağa, suya ve havaya ihtiyaç duyar. Bu üç alan canlılar için yaşam ortamı oluşturur.

Görselde verilen yer, dört doğal ortamdan hangisine örnektir?

A) Hidrosfer B) Biyosfer C) Litosfer D) Mezosfer E) Atmosfer

ÖRNEKTİR

4. Aşağıda fotoğrafta ışık ihtiyacına göre farklı bitkilerin oluşturduğu bir orman görüntüsü verilmiştir.

Sadece bu fotoğraf dikkate alındığında aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Aynı ormanda bitkiler farklı ışık ihtiyacına sahip olabilir.
B) Bitkilerin yetişmesinde en önemli faktör ışıktır.
C) Işık isteği fazla olan bitkiler ışığa ulaşmak için daha uzun bir yapıdadır.
D) Işık isteği fazla olan bitkilerin dalları daha azdır.
E) Işık isteği az olan bitkiler daha kısa ve daha çok dala sahiptir.

5.

Biyoçeşitlilik Dünya'nın her yerinde aynı zenginliğe sahip değildir. Sıcak ve nemli iklimlerde biyoçeşitlilik fazla; soğuk, sıcak ve kurak iklimlerde ise biyoçeşitlilik azdır. Biyoçeşitliliğin Dünya üzerinde farklı olmasına fiziki, biyolojik faktörler ve paleocoğrafya faktörleri sebep olur.

Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliği etkileyen paleocoğrafya faktörlerinden biridir?

A) İklim
B) Yeryüzü şekilleri
C) İnsanlar ve diğer canlılar
D) Toprak yapısı
E) Kıtaların kayması

ÖRNEKTİR

1. Dünya ekosistemindeki tür kayıpları bütün canlıların yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Ekosistemde her bir tür, birbirleri ile karşılıklı ve karmaşık ilişkiler içinde olduğu için bir türün yok olması, birbirine bağlı olan diğer türleri de olumsuz yönde etkilemekte ve bu türlerin de yok olmasına neden olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak verilemez?

A) Kanatlı hayvanların azalmasıyla
B) Yılanların öldürülmesiyle kurbağaların artması
C) Çekirgelerin zirai ilaçlarla öldürülmesiyle zararlı böceklerin çoğalması
D) Kurtların öldürülmesiyle yabani keçilerin artması
E) Tilkilerin öldürülmesiyle kutup ayılarının azalması

2. Sanayileşme ve kentleşme sürecine bağlı olarak ortaya çıkan kirlilik, birçok canlı türünün ortadan kalkmasına neden olduğu gibi mevcut canlıların hastalanmasına da yol açar.

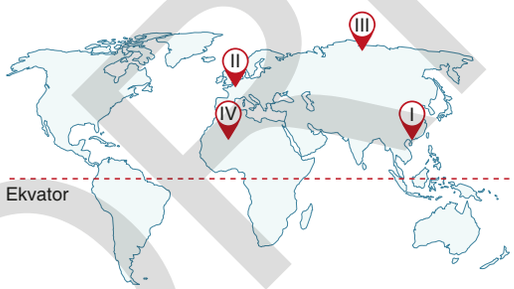

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerde böyle bir durumun daha çok olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen faktörlere bağlı olarak farklı bitki ve hayvan topluluklarını barındıran bölgeler bulunur. Bu bölgelerde çeşitli özelliklere sahip pek çok ekosistem vardır. Benzer bitki ve hayvan topluluklarını barındıran bu bölgelere "biyom" adı verilir. Her biyomun kendine özgü bitki ve hayvan türleri vardır.

I. Savan biyomu
II. Çalılık biyomu
III. Ilıman yapraklarını döken ormanlar biyomu
IV. Ilıman çayırlar biyomu
V. Çöl biyomu

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerde görülen biyom türleri ile ilgili yapılan eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Coğrafya öğretmeni, 11. sınıf öğrencilerinden İsmail, Emre ve Mustafa'ya 'ekosistem ve madde döngüsü' konusunda araştırma ödevi vermiştir. Öğrencilerin araştırdıkları kavramlar aşağıda belirtilmiştir.

İsmail:	Araştırma alanındaki bitki ve hayvan çeşitliliği demektir.
Emre:	Araştırma alanındaki, canlıların yaşadığı katmandır.
Mustafa:	Araştırma alanındaki, bitki ve hayvan topluluklarının yaşadıkları ortamdır.

Bu ifadelere bakılarak İsmail, Emre ve Mustafa ödevlerinde hangi kavramları araştırmışlardır?

	İsmail	Emre	Mustafa
A)	Biyosfer	Biyoçeşitlilik	Biyom
B)	Biyom	Habitat	Popülasyon
C)	Biyoçeşitlilik	Biyosfer	Habitat
D)	Popülasyon	Biyom	Biyosfer
E)	Biyom	Habitat	Biyoçeşitlilik

ÖRNEKTİR

5. Su moleküllerinin güneş ve yer çekiminin etkisiyle ekosferdeki döngüsüne "su döngüsü" denir.

Buna göre, aşağıda su döngüsü ile ilgili verilen olgulardan hangisi diğerlerinden daha önce gerçekleşir?

A) Bulut oluşumu
B) Yoğunlaşma
C) Yağış
D) Buharlaşma
E) Yer altı sularının oluşması

6. **Aşağıdakilerden hangisi doğadaki karbon miktarının arttığının göstergelerinden değildir?**

A) Atmosferde ozon tabakasının incelmesi
B) Dünya'da küresel ısınmanın gerçekleşmesi
C) Kutuplarda buzulların erimesi
D) Sıcak kuşakta tropikal çöllerin oluşması
E) Sanayi şehirlerinde asit yağmurlarının artması

7. Yapılan araştırmalarda birçok canlı türü için sınırlayıcı en alt ve en üst sıcaklığın −40 °C ile +40 °C arasında olduğu belirlenmiştir. Yine araştırmalar bu canlıların toprak yüzeyinden yaklaşık 10 m derinliğe ve 2000 m yüksekliğe kadar yaşayabildiklerini göstermiştir. Daha yükseklerde ise geçici olarak yaşayan kuş, bakteri, virüs vb. canlı ve canlı kalıntılarına rastlanabilir.

Buna göre, yukarıdaki parçada canlıların yaşam alanları üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden bahsedilmiştir?

A) Atmosferdeki gazların
B) Yer şekillerinin
C) İklimin
D) Şehirleşmenin
E) Biyolojik çeşitliliğin

8. Aşağıdaki şekilde besin zincirine ilişkin bir örnek gösterilmiştir.

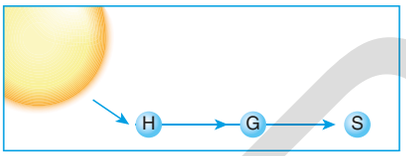

Buna göre,; H, G ve S canlılarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) En az enerji depolayan S canlısıdır.
B) G canlısında depolanan enerji H canlısında depolanan enerjiye göre daha azdır.
C) H canlısı otçuldur.
D) G ve S canlıları tüketicidir.
E) H canlısının azalması, G ve S canlılarının azalmasına yol açar.

9. Dünya üzerinde her bir alan, farklı iklim, bitki ve hayvanlarla özdeşleşmiştir.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerin hangisinin bitki örtüsü diğerlerinden daha farklıdır?

A) Akdeniz Havzası
B) Amerika'da Kaliforniya kıyıları
C) Avustralya'nın güneybatısı
D) Güney Afrika'da Kap Bölgesi
E) Güneydoğu Asya

10. I. Bitkilerin fotosentez yapması
II. Karbonatlı kayaçların çözülmesi
III. Deniz hayvanlarının kabuk oluşumu
IV. Ölen canlıların çürümesi
V. Fosil yakıtların oluşumu

Yukarıdakilerden hangileri karbondioksitin açığa çıkmasını sağlar?

A) I ve II B) I ve IV C) III ve V
D) II ve IV E) I, III ve V

ÖRNEKTİR

1.

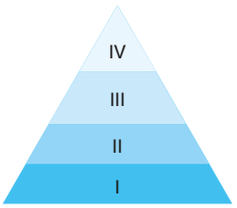

Yukarıdaki besin zincirinde piramidin üst kısmına doğru gidildikçe enerji akışı, kimyasal atık, birey sayısı ve biyokütledeki değişimler için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Enerji akışı %10 kuralına göre gerçekleşir.
B) Kimyasal atık birikimi artar.
C) Birey sayısı artar.
D) Biyokütle azalır.
E) Enerji beslenme yoluyla, tek yönlü aktarılır.

2.

I. Havada asılı halde bulunan tuz kristallerine ---- denir.
II. Dünya'daki bütün canlı organizmaların bulunduğu kuşağa ---- denir.
III. Besin zincirinde ölen bütün canlıların çürümesini ---- sağlar.

Yukarıdaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

	I	II	III
A)	biyom	üreticiler	habitat
B)	biyom	tüketiciler	habitat
C)	hepçiller	azot döngüsü	ekosistem
D)	aerosol	biyosfer	ayrıştırıcılar
E)	aerosol	fauna	popülasyon

3. Biyoçeşitliliği etkileyen canlıların başında insan gelir. İnsanların biyoçeşitlilik üzerindeki olumsuz etkisi özellikle Sanayi Devrimi sonrasında hız kazanmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi insanların biyoçeşitliliğe olumsuz etkisine örnek değildir?

A) İnsanların bilinçsizce avlanması
B) Koru alanlarının oluşturulması
C) Meraların tahrip edilmesi
D) Fabrika sayılarının artması
E) Ormanların kontrolsüzce kesilmesi

4. Biyoçeşitlilik çeşitli faktörlere bağlı olarak artar veya azalır.

Buna göre, aşağıdaki faktörlerden hangisi biyoçeşitliliğin artmasında etkili değildir?

A) Bitki örtüsünün gürleşmesi
B) İklimin ılıman ve yağışlı olması
C) Erozyonun meydana gelmesi
D) Yer şekillerinin çeşitli olması
E) Ağaçlandırmanın yapılması

5. Belli çevresel koşullara sahip bir ortamda yaşayan bitkisel ve hayvansal popülasyonların bir araya gelmesiyle oluşan topluluğa ---- denir. Bu alanlar sadece bitkisel veya hayvansal popülasyonlardan oluşabildiği gibi her ikisinin karışımından da oluşabilen tür topluluklarıdır.

Buna göre, yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Komunite
B) Biyosfer
C) Ekosistem
D) Molekül
E) Anatomi

6.

I. Deprem
II. Erozyon
III. Tsunami
IV. Volkanik faaliyetler

Yukarıdakilerden hangileri yeryüzündeki ekosistem üzerinde etkili olan doğal etmenlerdendir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

ÖRNEKTİR

Coğrafya öğretmeni öğrencilerin dikkatini çekmek ve konuyu ilginç hale getirmek için, bir azotun hayat hikâyesini anlatıyor: "Gözle görülemeyen bir gazım. Ben varlık âlemine geleli neler gördüm, neler geçirdim. Bir şimşek, yıldırım veya yağış gibi doğa olaylarıyla toprağa nitrik asit olarak geçene kadar birçok azot arkadaşımla beraber atmosferde özgürce dolaşıp durdum. Azot arkadaşlarımdan bir kısmıyla bakteriler tarafından nitratlara dönüştürülerek bitkilerin yararlanabileceği besinler hâline geldik. Bir süre sonra bitkiler bizleri topraktan alarak proteinlere dönüştürdü. Tam bitkilerdeki yeni mekânımıza alışmıştık ki bu defa ne olduğunu anlayamadığımız bir kargaşadan sonra birincil tüketici olan ineğin vücuduna girdik, ineğin vücudunda bir süre seyahat ettikten sonra, ineğin ölmesi ile mantarlar ve ayrıştırıcı bakteriler tarafından parçalanarak toprağa karıştık. Benim de içinde bulunduğum bir grup atom, parçalanma sırasında serbest kalarak ilk bulunduğumuz yer olan atmosfere geri döndü."

7. ve 8. sorular yukarıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.

7. **Parçaya göre, coğrafya öğretmenin anlattığı hikâyeden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

A) Azotun gözle görülmeyen bir gaz olduğu
B) Şimşek, yıldırım veya yağış gibi doğa olaylarıyla toprağa karıştığı
C) Bakteriler tarafından nitratlara dönüştürüldüğü
D) Mantarlar ve ayrıştırıcı bakteriler tarafından parçalanarak toprağa karıştığı
E) Birincil tüketiciler tarafından topraktan direkt alındığı

8. **Parçaya göre, azot hikâyesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden bahsedilmemiştir?**

A) Üreticiler
B) Birincil tüketiciler
C) İkincil tüketiciler
D) Mantarlar
E) Ayrıştırıcı bakteriler

9. **Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliğin azalmasında etkili olan beşeri faktörlerden biri değildir?**

A) Doğal kaynakların aşırı kullanımı
B) Sulak alanların kurutulması
C) Habitatların işgal edilmesi
D) Volkanik faaliyetler
E) Küresel ısınma

10. Aşağıda bazı biyomlarda görülen iklimler ve yaşayan hayvan türleri eşleştirilmiştir.

I. Savan biyomu - Akdeniz iklimi - Kurt
II. İğne yapraklı ormanlar biyomu - Ilıman Okyanusal iklim-Vaşak
III. Tropikal yağmur ormanları biyomu - Ekvatoral iklim-Kaplan
IV. Çalılık biyomu - Sert karasal iklim - Aslan

Buna göre, yapılan eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve IV

11. I. Solunum
II. Fotoliz
III. Fotosentez
IV. Oksidasyon

Yukarıdakilerden hangileri esnasında yeryüzünde oksijen açığa çıkar?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

12.
- 10° - 20° kuzey paralelleri ile 10° - 20° güney paralelleri arasında yer alan biyomdur.
- Bu bölgede sıcaklık yüksektir ancak yağış rejimi düzensizdir. Yaklaşık altı ay yağış görülmez.
- Bitki topluluklarını yağışlı dönemde yeşeren, kurak dönemde kuruyan savan denilen uzun boylu ot toplulukları oluşturur.
- Bu biyomda aslan, kaplan, çita, babun, zürafa, zebra, fil, bizon, antilop, geyik ve timsahlar yaşarlar.

Yukarıda özellikleri verilen biyom haritada işaretlenmiş yerlerden hangisinde görülür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

ÖRNEKTİR

TEST 03 Ekosistem, Enerji Akışı ve Madde Döngüsü

1. Aşağıdaki çizimde besin zinciri gösterilmiştir.

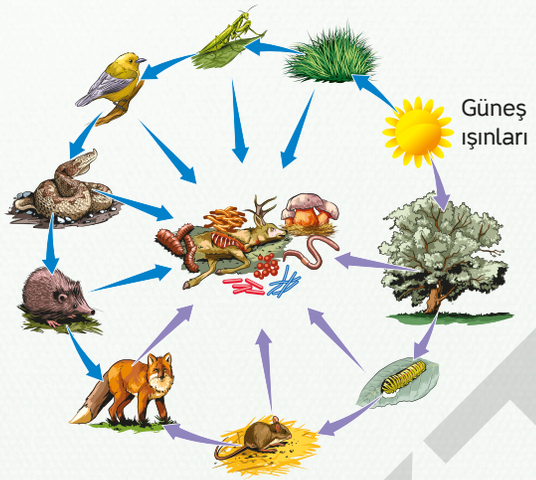

Bu çizime göre;

I. Güneş, bitkilere enerji sağlar.
II. Tüm canlılar öldüğünde ayrıştırıcılar devreye girer.
III. Bu görselde besin zincirinin en güçlüsü tilkidir.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. Aşağıdaki görselde besin piramidi gösterilmiştir.

Yukarıdaki besin piramidine göre,

I. Kuşlar besin piramidinin zirvesindedir.
II. Besin piramidinde yukarı çıkıldıkça birey sayısı azalır.
III. Besin piramidinin tabanında üreticiler vardır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

ÖRNEKTİR

3.

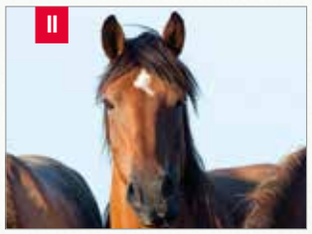

Yukarıdaki görsellerde verilen canlıların beslenme türlerine göre sınıflaması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Üretici	Otçul	Etçil	Hepçil
B)	Otçul	Etçil	Hepcil	Üretici
C)	Etçil	Hepçil	Üretici	Üretici
D)	Üretici	Otçul	Hepcil	Etçil
E)	Hepcil	Üretici	Üretici	Otçul

4. Karbon döngüsü, doğada farklı formlarda bulunan karbonun, doğada açığa çıkması ve tekrar bağlanması şeklinde işleyen süreçtir.

I. Bitkilerin fotosentez yapması
II. Canlıların solunum yapması
III. Fosil yakıtların yakılması
IV. Fosil yakıtların oluşumu
V. Karbonatlı kayaçların çözünmesi
VI. Karbonatlı kayaçların oluşumu

Yukarıda verilen olaylar, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde karbon döngüsünün süreci açısından doğru eşleştirilmiştir?

	Açığa çıkması	Bağlanması
A)	I, II ve III	IV, V ve VI
B)	II, III ve V	I, IV ve VI
C)	I, IV ve VI	II, III ve V
D)	IV, V ve VI	I, II ve III
E)	I, III ve V	II, IV ve VI

ÖRNEKTİR

1 ve 2. soruları verilen çizime göre cevaplayınız.

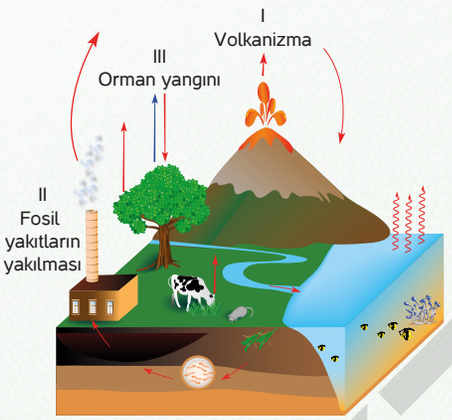

1. **Verilen çizimdeki olaylar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?**

A) I numaralı olay insan etkisiyle oluşur.
B) II numaralı olay sebebiyle doğada karbon bağlanır.
C) III numaralı olay sadece doğal yollarla oluşur.
D) Olaylarının tümü insan nüfusunun artmasına bağlı olarak artış gösterir.
E) I, II ve III numaralı olayların hepsinde karbon açığa çıkar.

2.

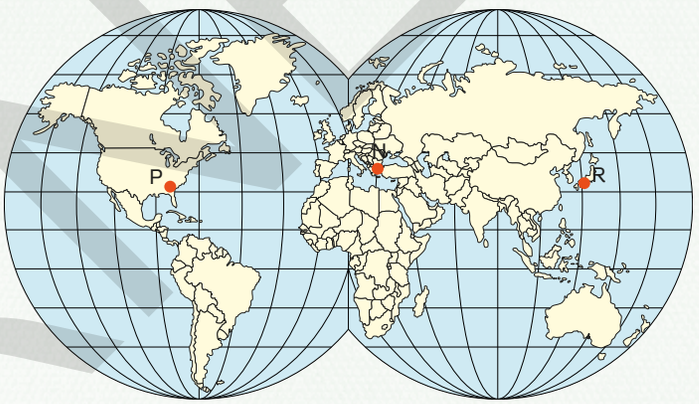

Volkanik faaliyetler (I), Büyük Okyanus çevresinde yoğunken; fosil yakıtların yakılması (II) gelişmiş ülkelerde daha fazladır. Orman yangınları (III) ise Akdeniz İklim Kuşağı'nda sık karşılaşılan bir olaydır.

Yukarıdaki çizimde verilen karbon döngüsü süreçlerinin, Dünya'da ön plana çıktığı yerler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	P	N	R
B)	R	N	P
C)	R	P	N
D)	N	R	P
E)	N	P	R

ÖRNEKTİR

3. Su döngüsü, doğada farklı ortamlarda bulunan suyun bazı süreçlerle buharlaşıp, yoğuşması ve tekrar yüzeye yağış olarak dönmesidir.

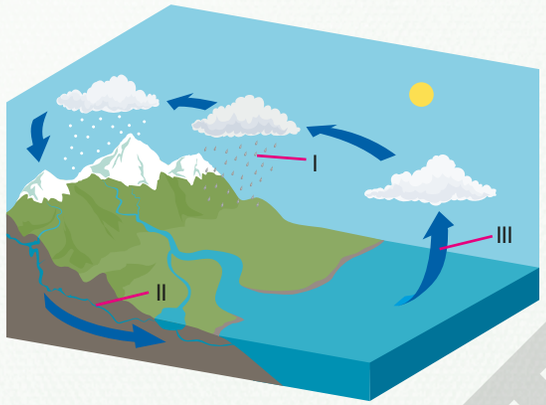

Yukarıdaki görselde numaralandırılarak verilen süreçlerin doğru karşılıkları aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Buharlaşma	Yağış	Yer altı akışı
B)	Yağış	Buharlaşma	Yer altı akışı
C)	Buharlaşma	Yer altı akışı	Yağış
D)	Yer altı akışı	Yağış	Buharlaşma
E)	Yağış	Yer altı akışı	Buharlaşma

4.

Yukarıdaki fotoğrafta numaralandırılarak gösterilen alanların su ekosistemleri açısından doğru sınıflandırılması hangi seçenekte verilmiştir?

	I	II	III
A)	Karasal	Denizel	Denizel
B)	Karasal	Denizel	Karasal
C)	Karasal	Karasal	Denizel
D)	Denizel	Denizel	Karasal
E)	Denizel	Karasal	Karasal

ÖRNEKTİR

1. **Bir bölgedeki çeşitli özelliklere sahip bitki ve hayvan türleri ile mikroorganizmaların sayısını ve bu canlıların birbirleriyle olan ilişkilerini ifade eden terim aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) Biyom
B) Biyoçeşitlilik
C) Biyosfer
D) Ekosistem
E) Litosfer

2. **Seçeneklerde verilen yerlerden hangisi Dünya üzerinde biyoçeşitliliğin fazla olduğu alanlara örnek olarak gösterilemez?**

A) Amazon havzası
B) Kongo havzası
C) Karadeniz ormanları
D) Büyük Bariyer Resifi
E) Antarktika

3. Aşağıdaki tabloda biyoçeşitliliği etkileyen faktörlerden bazıları numaralandırılarak boş bırakılmıştır.

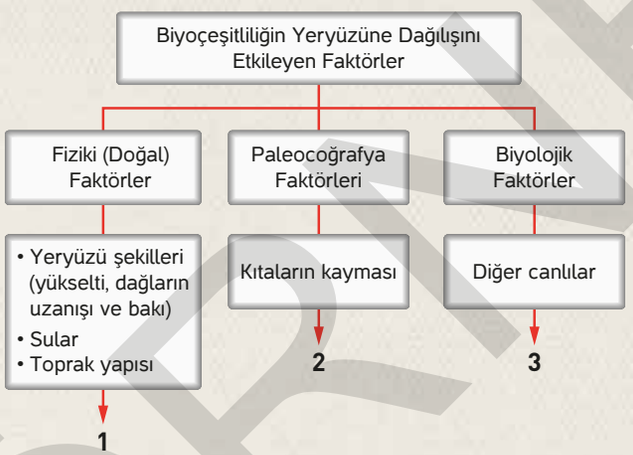

Tabloda numaralandırılarak verilen alanların doğru karşılıkları aşağıdaki seçeneklerden hangisidir?

	1	2	3
A)	İklim	İklim değişimleri	İnsan
B)	İklim değişimleri	İklim	İnsan
C)	İnsan	İklim değişimleri	İklim
D)	İklim değişimleri	İnsan	İklim
E)	İklim	İnsan	İklim değişimleri

4. Aşağıdaki çizimde bir dağ yamacı boyunca bitki örtüsünün değişimi gösterilmiştir.

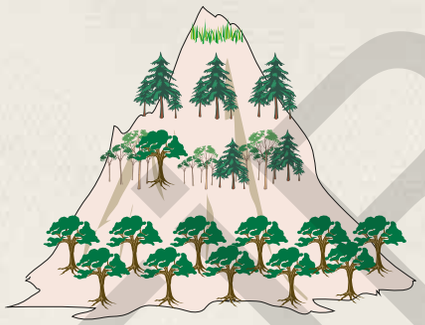

Dağ yamacı boyunca gerçekleşen bu olay seçeneklerde verilenlerden hangisine örnektir?

A) Jeolojik yapının biyoçeşitlilik üzerindeki etkisine
B) Toprağın biyoçeşitlilik üzerindeki etkisine
C) İklim değişimlerinin biyoçeşitlilik üzerindeki etkisine
D) Su kaynaklarının biyoçeşitlilik üzerindeki etkisine
E) Yer şekillerinin biyoçeşitlilik üzerindeki etkisine

5. Haritada bazı alanlar numaralandırılarak verilmiştir.

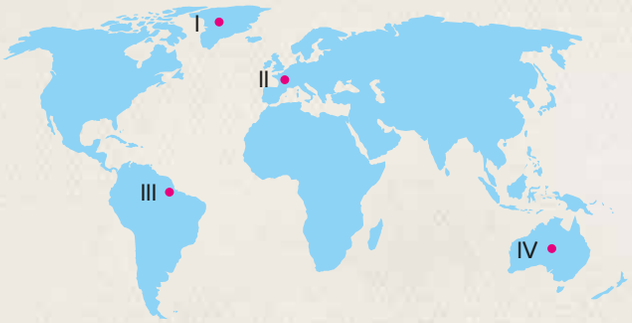

Haritada verilen alanların hangilerinde iklim sebebiyle biyoçeşitlilik daha azdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) II ve IV

ÖRNEKTİR

6. 11 Eylül 1957 günü Hatip Çayı vadisinde Elmadağ'dan Lalahan'a ve vadi boyunca Hasanoğlan, Kayaş ve Ankara'ya doğru ilerleyen sel suları Mamak, Saimekadın, Bent Deresi, İsmetpaşa Mahallesi ve Akköprü semtlerini su altında bırakmıştır. Selden önce Bent Deresi'nde başlayan istimlak çalışmaları can kaybını azaltsa da, selden sonra dere menfez içine çekilerek bölge insansızlaşmıştır.

Basından

Yukarıdaki parçada verilen sel olayı, su döngüsü açısından değerlendirildiğinde,

I. Olay günü yüzey akışı çok fazla gerçekleşmiştir.
II. Yüzey akışının gerçekleştiği dere üzerine yapılan yerleşmeler kaybı arttırmıştır.
III. Olay günü kar erimesi gerçekleşmiştir.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7.

Yukarıdaki görselde gerçekleşen olay su döngüsünün hangi sürecine örnektir?

A) Buharlaşma
B) Terleme
C) Yer altı akışı
D) Yoğuşma
E) Yüzeysel akış

8. **Göl ekosistemleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Akarsular tarafından taşınan killerin, göl yüzeyini kaplamasıyla gölde biyolojik faaliyetler artar.
B) Akarsunun getirdiği organik maddeler sebebiyle gölün kıyı kesimlerinde canlı yaşamı fazladır.
C) Göllerdeki besin miktarını çevreden gelen organik maddeler belirler.
D) Göllerde saz, kamış ve nilüfer gibi bitkiler yaşar.
E) Bir gideğen yardımıyla sularını boşlatabilen göllerde su tatlıdır.

9. Yeryüzü şekillerine bağlı olarak oluşan durgun, genellikle sığ ve üzeri sazlarla kaplı, akıntının yetersiz olduğu su birikintileridir. Yeryüzünde bu alanlar, taban su seviyesinin yüksek olduğu kıyı kesimlerden başlayıp dağların yüksek kesimlerinde suyun birikmesine uygun olan çukur alanlara kadar devam eder.

Yukarıdaki parçada bahsedilen su ekosistemi, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Göl ekosistemleri
B) Deniz ekosistemleri
C) Okyanus ekosistemleri
D) Deniz ekosistemleri
E) Bataklık ekosistemleri

10. İnsanın azot dolaşımına müdahalesi, döngüyü önemli ölçüde bozarak atmosfere salınan azot miktarının artmasına neden olmuştur.

Buna göre,

I. İnorganik azot gübresi kullanımı
II. Doğal gübre kullanımı
III. Fosil yakıtların yakılması

gibi insan faaliyetlerinin hangilerinin sonucunda atmosferdeki azot miktarı artış gösterir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

ÖRNEKTİR

1. **Bir bölgede yaşanan iklim değişikliği sonucunda o bölgede yaşayan canlılar ile ilgili olarak;**

I. Uyum sağlarlar.
II. Göç ederler.
III. Yok olurlar.

durumlarından hangileri görülebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Genel olarak engebeli bölgeler, yeryüzü şekillerinin düz olduğu bölgelere göre daha zengin bitki ve hayvan türlerine sahiptir.

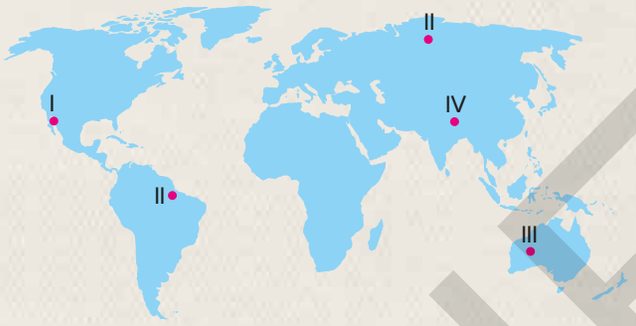

Yukarıda verilen etken sebebiyle haritadaki alanlardan hangilerinde biyoçeşitliliğin fazla olması beklenir?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. İnsanlar biyoçeşitlilik üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiye sahip olabilirler.

Aşağıdakilerden hangisi insanların biyoçeşitlilik üzerindeki olumsuz etkilerinden biri değildir?

A) Doğa koruma alanlarının oluşturulması
B) Sanayi tesislerinin kurulması
C) Avcılık faaliyetleri
D) Bitki örtüsünün tahrip edilmesi
E) Fosil yakıtların kullanımı

4. Biyolojik faktörlerden olan diğer canlılar, ekosistemi oluşturma ve burada faaliyet gösterme adına birbirleriyle sıkı ilişki içindedir. Yeryüzünde bitkilerin gür ve çeşitli olduğu alanlarda hayvan türlerinin de çeşitlendiği görülmektedir.

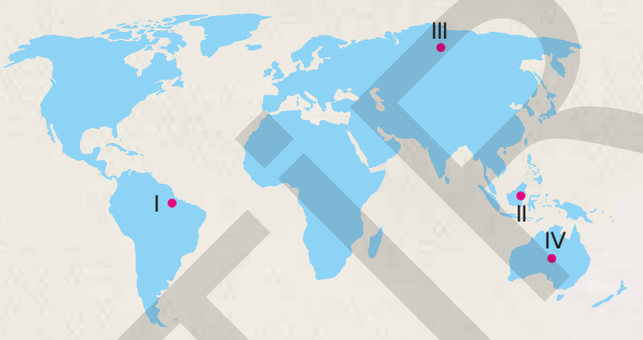

Haritada verilen alanlardan hangilerinde yukarıda verilen durum sebebiyle biyoçeşitlilik fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. **Benzer yetişme şartlarına sahip bitki ve hayvan topluluklarını içinde barındıran bölgelere ne ad verilir?**

A) Ekosistem
B) Biyoçeşitlilik
C) Litosfer
D) Biyom
E) Biyosfer

6.

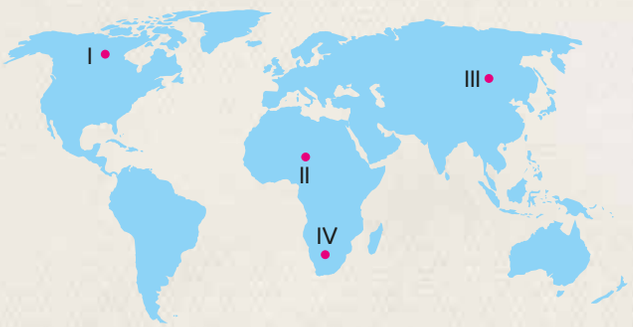

Haritada numaralandırılarak verilen alanların hangilerinde benzer şartlarda yaşayan bitki ve hayvan topluluklarına rastlanılır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

ÖRNEKTİR

7. **Aşağıdaki seçeneklerde verilen su ekosistemlerinden hangisi daha geniş alan kaplar?**

A) Akarsu ekosistemleri
B) Göl ekosistemleri
C) Deniz ekosistemleri
D) Okyanus ekosistemleri
E) Bataklık ekosistemleri

8. **Okyanus ve deniz ekosistemleri ile ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Canlı çeşitliliğinin en fazla olduğu bölge ilk 200 metre derinliktir
B) Fotosentez yapan fitoplanktonlar daha çok derinlerde yaşar.
C) Okyanuslar, Dünya'nın ısı dağılımında önemli rol oynarlar.
D) Okyanuslardan çıkan aerosoller yağış oluşumuna yardımcı olur.
E) Mercan resifleri, okyanuslarda canlı çeşitliliğinin fazla olduğu alanlardan biridir.

9. Aşağıdaki fotoğrafta iki nehrin birbirine karıştığı alan görülmektedir.

Yukarıda verilen görsele göre,

I. II numaralı akarsu daha fazla erozyonun yaşandığı bir bölgeden geçmektedir.
II. I numaralı akarsuyun görünen kısmında canlı çeşitliliği daha fazladır.
III. II numaralı akarsuyun görünen kısmında canlı çeşitliliği daha fazladır.

gibi çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Canlılar için oldukça önemli bir element olan azot (nitrojen), %78'lik bir oranla atmosferde en çok bulunan gazdır. Bu gaz, canlıların yapı taşını oluşturan nükleik asit ve proteinlerin yapısında bulunur. Bazı bakteriler, atmosferde bulunan azotu doğrudan kullanabilirken canlıların önemli bir kısmı da nitrata dönüşmesi sonucu kullanabilmektedir.

Aşağıdaki seçeneklerde verilen olaylardan hangisi yukarıdaki parçada vurgulanan dönüşüme sebep olmaz?

A) Depremler
B) Yıldırım
C) Şimşek
D) Volkanizma
E) Kozmik radyasyon

11. I. Suyun durgun olması
II. Suyun derin olması
III. Besin maddelerinin bol olması

Yukarıda verilenlerden hangileri bir su ekosisteminde biyoçeşitliliğin fazla olmasına sebep olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

12. **Aşağıdakilerden hangisi karasal su ekosistemlerine örnek olarak verilemez?**

A) Kızılırmak Nehri
B) Kızören Obruğu
C) Beyşehir Gölü
D) Sapanca Gölü
E) Marmara Denizi

13. Ramsar sözleşmesi, 1971 yılında İran'ın Ramsar kentinde sulak alanları korumak amacıyla imzalanmıştır. Bu sözleşmeye göre sulak alanlar; çekilmiş hâlde ve derinliği 6 metreden az olan farklı tipteki sulak alanları kapsar.

Aşağıda verilen sulak alanlardan hangisi Ramsar Sözleşmesi kapsamında korunan yerlerden biri değildir?

A) Göksu Deltası
B) Seyfe Gölü
C) Nemrut Kalderası
D) İznik Gölü
E) Meke Maarı

ÖRNEKTİR